

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

13 decembrie 2018*

„Trimitere preliminară – Directiva 2002/22/CE – Rețele și servicii de comunicații electronice – Serviciul universal și drepturile utilizatorilor – Întreprindere care administrează o rețea de comunicații electronice utilizată pentru difuzarea publică a emisiunilor de radio sau de televiziune – Întreprindere care propune viziunea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet – Obligații de difuzare (*must carry*)”

În cauza C-298/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța), prin decizia din 10 mai 2017, primită de Curte la 23 mai 2017, în procedura

France Télévisions SA

împotriva

Playmédia,

Conseil supérieur de l'audiovisuel (CSA),

cu participarea:

Ministre de la Culture et de la Communication,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul T. von Danwitz, președintele Camerei a șaptea, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a patra, doamna K. Jürimäe și domnii C. Lycourgos, E. Juhász și C. Vajda (raportor), judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna V. Giacobbo-Peyronnel, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 30 mai 2018,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru France Télévisions SA, de E. Piwnica, avocat;
- pentru Playmédia, de T. Haas, avocat;

* Limba de procedură: franceza.

- pentru guvernul francez, de R. Coesme, de D. Colas și de D. Segoin, în calitate de agenți;
 - pentru guvernul lituanian, de R. Krasuckaitė, de D. Kriauciūnas și de R. Dzikovič, în calitate de agenți;
 - pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
 - pentru Comisia Europeană, de G. Braun, de L. Nicolae și de J. Hottiaux, în calitate de agenți,
- după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 5 iulie 2018,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 31 alineatul (1) din Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (directiva privind serviciul universal) (JO 2002, L 108, p. 51, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 213), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 (JO 2009, L 337, p. 11) (denumită în continuare „Directiva privind serviciul universal”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între France Télévisions SA, pe de o parte, și Conseil supérieur de l’audiovisuel (Consiliul Superior al Audiovizualului, CSA), pe de altă parte, în legătură cu Decizia nr. 2015-232 din 27 mai 2015, prin care acesta din urmă a pus în întârziere societatea France Télévisions, solicitându-i să se conformeze pentru viitor dispozițiilor articolului 34-2 din Legea nr. 86-1067 din 30 septembrie 1986 privind libertatea de comunicare (denumită în continuare „Legea privind libertatea de comunicare”) și să nu se opună reluării de către societatea Playmédia, în flux continuu și în direct pe site-ul internet al acesteia, a programelor editate de France Télévisions.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Directiva-cadru

- 3 Considerentul (5) al Directivei 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru) (JO 2002, L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 (JO 2009, L 337, p. 37) (denumită în continuare „Directiva-cadru”), are următorul cuprins:

„Pentru o convergență a sectoarelor telecomunicațiilor, mijloacelor de informare în masă și tehnologiei informaționale, toate rețelele și serviciile de transmisie trebuie reglementate de un singur cadru de reglementare. Acest cadru de reglementare include prezenta directivă și patru directive speciale: Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) [(JO 2002, L 108, p. 21, Ediție specială 13/vol. 35, p. 183)], Directiva 2002/19/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind accesul la rețelele de comunicații electronice și la infrastructura asociată, precum și interconectarea acestora (Directiva privind accesul) [(JO 2002, L 108, p. 7, Ediție specială 13/vol. 35,

p. 169)], Directiva [privind serviciul universal] și Directiva 97/66/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 decembrie 1997 privind prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private în sectorul telecomunicațiilor [(JO 1998, L 24, p. 1)] (denumite în continuare «directive speciale»). Este necesar să se separe reglementarea transmisiei de reglementarea conținutului. Prin urmare, prezentul cadru nu reglementează conținutul serviciilor furnizate prin rețele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice, ca de exemplu conținutul emisiilor radio-TV, serviciile financiare și anumite servicii specifice societății informaționale, și, astfel, nu aduce atingere măsurilor privind aceste servicii luate la nivel comunitar sau național în conformitate cu legislația comunitară, cu scopul de a promova diversitatea culturală și lingvistică și de a asigura protecția pluralismului mijloacelor de informare în masă. Conținutul programelor de televiziune este reglementat de Directiva 89/552/CEE a Consiliului din 3 octombrie 1989 privind coordonarea anumitor acte cu putere de lege și acte administrative din statele membre privind desfășurarea activităților de difuzare a programelor de televiziune [(JO 1989, L 298, p. 23)]. Separarea dintre reglementarea transmisiei și reglementarea conținutului nu aduce atingere luării în considerare a legăturilor care există între acestea, în special pentru a garanta pluralismul mijloacelor de informare în masă, diversitatea culturală și protecția consumatorilor.”

- 4 Articolul 1 din Directiva-cadru, intitulat „Domeniul de aplicare și scopul”, prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) Prezenta directivă, precum și directivele speciale nu aduc atingere obligațiilor impuse de legislația internă în aplicarea legislației comunitare sau impuse de legislația comunitară în ceea ce privește serviciile furnizate prin intermediul rețelilor și serviciilor de comunicații electronice.

(3) Prezenta directivă, precum și directivele speciale nu aduc atingere măsurilor luate la nivel național sau comunitar, în conformitate cu legislația comunitară, care urmăresc atingerea unor obiective de interes general, în special în ceea ce privește reglementarea conținutului și a politicii audiovizualului.”

- 5 Articolul 2 din Directiva-cadru, intitulat „Definiții”, prevede:

„În înțelesul prezentei directive:

- (a) «rețea de comunicații electronice» înseamnă sisteme de transmisie și, după caz, echipamente de comutare sau de rutare și alte resurse, inclusiv elemente de rețea care nu sunt active, care permit transmiterea semnalelor prin cablu, unde radio, prin mijloace optice sau prin alte mijloace electromagnetice, inclusiv rețele de satelit, rețele terestre fixe (cu comutare de circuite sau de pachete, inclusiv Internet) și mobile, sisteme care utilizează rețeaua electrică, atât timp cât servesc la transmiterea semnalelor, rețelele utilizate pentru difuzarea programelor de radio și televiziune și rețelele de televiziune prin cablu, indiferent de tipul de informație transmisă;

[...]

- (m) «furnizarea unei rețele de comunicații electronice» înseamnă instalarea, operarea, supravegherea sau punerea la dispoziție a unei astfel de rețele;

[...]”

Directiva privind serviciul universal

- 6 Potrivit considerentului (45) al Directivei privind serviciul universal:

„Serviciile care furnizează un conținut, precum oferta de vânzare a unui conținut de radiodifuziune sonoră sau televiziune, nu sunt prevăzute în cadrul comun de reglementare pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice. Furnizorii de asemenea servicii nu ar trebui să fie supuși obligațiilor de servicii universale pentru aceste activități. În consecință, prezenta directivă respectă, fără să aducă atingere măsurilor luate la nivel național, dreptul comunitar, cu privire la aceste servicii.”

- 7 Articolul 2 din această directivă, intitulat „Definiții”, prevede:

„Se aplică în sensul prezentei directive definițiile prevăzute la articolul 2 din [Directiva-cadru].

[...]”

- 8 Articolul 31 din Directiva privind serviciul universal, intitulat „Obligațiile de difuzare («must carry»”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre pot impune obligații rezonabile de difuzare («must carry») pentru transmiterea anumitor canale de televiziune și posturi de radio și a unor servicii complementare, în special a unor servicii de accesibilitate care să permită un acces corespunzător al utilizatorilor cu handicap la întreprinderile aflate în jurisdicția lor care administrează rețele de comunicații electronice pentru difuzarea pentru public a canalelor de televiziune și a posturilor de radio, în cazul în care un număr semnificativ de utilizatori finali ai acestor rețele le folosesc ca mijloace principale de recepție a posturilor de radio și a canalelor de televiziune. Obligațiile în cauză se impun numai în cazul în care acestea sunt necesare pentru îndeplinirea obiectivelor de interes general definite pe cât de clar de către fiecare stat membru și sunt proporționale și transparente.

Obligațiile menționate la primul paragraf sunt revizuite de către statele membre cel mai târziu la un an de la 25 mai 2011, cu excepția cazului în care statele membre au efectuat o astfel de revizuire în primii doi ani anteriori.

Statele membre revizuiesc periodic obligațiile de difuzare («must carry»).”

Dreptul francez

- 9 Articolul 2-1 din Legea privind libertatea de comunicare prevede:

„În sensul prezentei legi, cuvintele: distribuitor de servicii înseamnă orice persoană care stabilește cu editorii de servicii relații contractuale, în scopul realizării unei oferte de servicii de comunicare audiovizuală puse la dispoziția publicului prin intermediul unei rețele de comunicații electronice în sensul alineatului 2 al articolului L. 32 din code des postes et des communications électroniques (Codul serviciilor poștale și al comunicațiilor electronice). Se consideră de asemenea distribuitor de servicii orice persoană care realizează o astfel de ofertă stabilind raporturi contractuale cu alți distribuitori.”

- 10 Potrivit articolului 34-2 punctul I din această lege:

„Pe teritoriul metropolitan, orice distribuitor de servicii prin rețele care nu utilizează frecvențe terestre atribuite de [CSA] pune la dispoziția abonaților săi, în mod gratuit, serviciile oferite de societățile menționate la articolul 44 [punctul] I și canalul Arte, difuzate prin unde hertziene terestre în mod analogic, precum și canalul TV 5 și serviciul de televiziune difuzat prin unde hertziene terestre în

mod digital al cărui obiectiv este acela de a contribui la cunoașterea teritoriilor de peste mări și care este destinat în mod specific publicului metropolitan, editat de societatea menționată la articolul 44 [punctul] I, cu excepția cazului în care editorii respectivi apreciază că oferta de servicii este vădit incompatibilă cu respectarea misiunii lor de serviciu public. Atunci când propune o ofertă de servicii digitale, distribuitorul pune la dispoziția abonaților săi la această ofertă, în mod gratuit, și serviciile acestor societăți care sunt difuzate prin unde hertziene terestre în mod digital.

[...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 11 Playmédia propune vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe un site internet și este remunerată, în principal, prin difuzarea mesajelor publicitare care precedă și însoțesc această vizionare. Prevalându-se de calitatea de distribuitor de servicii în sensul articolului 2-1 din Legea privind libertatea de comunicare, Playmédia consideră că, în temeiul dispozițiilor articolului 34-2 din această lege, are dreptul de a difuza programele editate de France Télévisions. Din decizia de trimitere reiese că France Télévisions difuzează ea însăși aceste programe în flux continuu și în direct pe un site internet pe care îl pune la dispoziția publicului.
- 12 Printr-o decizie din 27 mai 2015, CSA a pus în întârziere France Télévisions solicitându-i să se conformeze pentru viitor dispozițiilor articolului 34-2 din Legea privind libertatea de comunicare și să nu se opună reluării programelor sale de către Playmédia în flux continuu și în direct pe site-ul internet al acesteia din urmă.
- 13 Printr-o cerere simplificată înregistrată la 6 iulie 2015 la Secretariatul pentru contencios al Conseil d'État (Consiliul de Stat, Franța), France Télévisions a solicitat anularea acestei puneri în întârziere, susținând că Playmédia nu poate să beneficieze de obligația prevăzută la articolul 34-2 din legea menționată. France Télévisions a arătat în această privință că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 31 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal, având în vedere în special că nu este posibil să se afirme că un număr semnificativ de utilizatori ai rețelei internet o folosesc ca mijloc principal de recepție a emisiunilor de televiziune.
- 14 În aceste condiții, Conseil d'État (Consiliul de Stat) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
 - „1) O întreprindere care propune vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet trebuie considerată, numai din acest motiv, o întreprindere care operează o rețea de comunicații electronice utilizată pentru difuzarea publică a emisiunilor de radio sau de televiziune în sensul articolului 31 alineatul (1) din Directiva [privind serviciul universal]?
 - 2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, un stat membru poate, fără a încălca directiva [menționată] sau alte norme ale dreptului Uniunii Europene, să prevadă o obligație de difuzare a serviciilor de radio sau de televiziune care să fie impusă atât întreprinderilor care operează rețele de comunicații electronice, cât și întreprinderilor care, fără a opera astfel de rețele, propun vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet?
 - 3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare, statele membre pot să se abțină de la condiționarea obligației de difuzare, în ceea ce privește distribuitorii de servicii care nu operează rețele de comunicații electronice, de îndeplinirea tuturor condițiilor prevăzute la articolul 31 alineatul (1) din Directiva [privind serviciul universal], deși aceste condiții se impun în temeiul [acestei] directivei în ceea ce privește operatorii de rețele?

- 4) Un stat membru care a instituit o obligație de difuzare a anumitor servicii de radio sau de televiziune pe anumite rețele poate să prevadă, fără a încălca directiva [menționată], obligația acestor servicii de a accepta să fie difuzate pe aceste rețele, inclusiv în cazul unei difuzări pe un site internet, atunci când serviciul în cauză difuzează el însuși propriile sale programe pe internet?
- 5) Condiția prevăzută la articolul 31 alineatul (1) din Directiva [privind serviciul universal] potrivit căreia un număr semnificativ de utilizatori finali ai rețelelor care fac obiectul obligației de difuzare trebuie să folosească aceste rețele ca mijloace principale de recepție a emisiunilor de radio sau de televiziune trebuie să fie apreciată, în ceea ce privește difuzarea pe internet, în raport cu toți utilizatorii care vizionează programe de televiziune în flux continuu și în direct pe rețeaua internet sau numai cu utilizatorii site-ului care face obiectul obligației de difuzare?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 15 Prin intermediul primei întrebări formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 31 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal trebuie interpretat în sensul că o întreprindere care propune vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet trebuie considerată, numai din acest motiv, o întreprindere care administrează o rețea de comunicații electronice utilizată pentru difuzarea pentru public a canalelor de televiziune și a posturilor de radio.
- 16 În această privință, trebuie subliniat că în temeiul articolului 31 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal, statele membre pot impune în anumite condiții obligații de difuzare (*must carry*) întreprinderilor aflate în jurisdicția lor care administrează rețele de comunicații electronice utilizate pentru difuzarea pentru public a canalelor de televiziune și a posturilor de radio.
- 17 Or, „furnizarea unei rețele de comunicații electronice” este definită la articolul 2 litera (m) din Directiva-cadru ca fiind „instalarea, operarea, supravegherea sau punerea la dispoziție a unei astfel de rețele”. Această definiție este aplicabilă în cadrul Directivei privind serviciul universal în temeiul articolului 2 din aceasta.
- 18 Activitatea care constă în propunerea vizionării de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe un site internet nu intră în sfera acestei definiții. Astfel, simplul fapt că pentru a oferi aceste servicii, o întreprindere ar fi un utilizator al unei rețele de comunicații electronice, astfel cum este definită la articolul 2 litera (a) din Directiva-cadru, mai precis internetul, nu permite să se considere că ea însăși este un furnizor al unei asemenea rețele.
- 19 În speță, o întreprindere precum Playmédia, care se limitează să propună vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet, nu furnizează o rețea de comunicații electronice, dar oferă în schimb acces la conținutul unor servicii audiovizuale furnizate pe rețelele de comunicații electronice, după cum a arătat avocatul general la punctul 23 din concluzii.
- 20 Or, din considerentul (5) al Directivei-cadru reiese în mod clar că este necesar să se separe reglementarea privind transmisia de cea privind conținutul, iar cadrul comun de reglementare, din care face parte Directiva privind serviciul universal, nu se aplică în privința conținutului serviciilor furnizate pe rețelele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 noiembrie 2013, UPC Nederland, C-518/11, EU:C:2013:709, punctul 38).

- 21 În plus, în temeiul considerentului (45) al Directivei privind serviciul universal, serviciile care furnizează un conținut nu sunt prevăzute în cadrul comun de reglementare pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice, iar aceste servicii nu sunt supuse obligațiilor de serviciu universal pentru aceste activități. Rezultă că o întreprindere care se limitează să ofere prin intermediul unui site internet un acces la un conținut furnizat pe internet nu intră sub incidența articolului 31 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal.
- 22 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 31 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal trebuie interpretat în sensul că o întreprindere care propune vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet nu trebuie considerată, numai din acest motiv, o întreprindere care administrează o rețea de comunicații electronice utilizată pentru difuzarea pentru public a canalelor de televiziune și a posturilor de radio.

Cu privire la întrebările a doua-a patra

- 23 Prin intermediul întrebărilor a doua-a patra, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă dispozițiile Directivei privind serviciul universal sau ale altor norme ale dreptului Uniunii trebuie interpretate în sensul că se opun ca un stat membru să impună, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, o obligație de difuzare (*must carry*) unor întreprinderi care, fără să furnizeze rețele de comunicații electronice, propun vizionarea unor programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet.
- 24 Pertinența acestor întrebări se explică prin faptul că, în cauza principală, rezultă că s-au impus obligații de difuzare (*must carry*) în temeiul dreptului național unor întreprinderi care nu intră sub incidența articolului 31 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal. Astfel, după cum reiese din decizia de trimitere, domeniul de aplicare al obligației de difuzare (*must carry*) vizate la articolele 2-1 și 34-2 din Legea privind libertatea de comunicare este diferit de cel care este prevăzut la articolul 31 alineatul (1). În cadrul litigiului principal, va reveni instanței de trimitere sarcina să stabilească dacă s-au impus efectiv obligații de difuzare unor întreprinderi precum Playmédia.
- 25 În această privință, trebuie subliniat că în temeiul articolului 1 alineatul (3) din Directiva-cadru, directivele care fac parte din cadrul de reglementare comun nu aduc atingere măsurilor luate la nivel național în conformitate cu legislația Uniunii, care urmăresc atingerea unor obiective de interes general, în special în ceea ce privește reglementarea conținutului și a politicii audiovizualului.
- 26 În plus, din considerentul (5) al Directivei-cadru reiese că cadrul comun de reglementare din care face parte Directiva privind serviciul universal nu reglementează conținutul serviciilor furnizate prin rețele de comunicații electronice folosind servicii de comunicații electronice și nu aduce atingere măsurilor privind aceste servicii luate la nivelul Uniunii sau la nivel național în conformitate cu legislația Uniunii, cu scopul de a promova diversitatea culturală și lingvistică și de a asigura protecția pluralismului mijloacelor de informare în masă.
- 27 Prin urmare, Directiva privind serviciul universal lasă statelor membre libertatea de a impune obligații de difuzare (*must carry*), pe lângă cele vizate la articolul 31 alineatul (1) din aceasta, în special întreprinderilor care, fără să furnizeze rețele de comunicații electronice, propun vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet.
- 28 În măsura în care instanța de trimitere face referire la „alte norme ale dreptului Uniunii”, trebuie subliniat că cererea de decizie preliminară nu permite să se identifice cu mai multă precizie dispozițiile dreptului Uniunii a căror interpretare o solicită această instanță.

- 29 Desigur, atunci când impun obligații de difuzare (*must carry*) unor întreprinderi care nu intră sub incidența articolului 31 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal, statele membre trebuie să respecte dreptul Uniunii, în special normele privind libera prestare a serviciilor consacrată la articolul 56 TFUE.
- 30 Presupunând că referința la „alte norme ale dreptului Uniunii” care figurează în decizia de trimitere ar trebui înțeleasă în sensul că vizează această din urmă dispoziție, trebuie amintit totuși că dispozițiile Tratatului FUE în materie de libera prestare a serviciilor nu își găsesc aplicarea într-o situație în care toate elementele se limitează la interiorul unui singur stat membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punctul 47 și jurisprudența citată).
- 31 În speță, elementele litigiului principal par să fie toate limitate la interiorul teritoriului francez. Astfel, acest litigiu se desfășoară între o întreprindere franceză, pe de o parte, și CSA, pe de altă parte, în legătură cu opoziția acesteia din urmă la reluarea programelor editate de ea de către altă întreprindere franceză.
- 32 La punctele 50-53 din Hotărârea din 15 noiembrie 2016, Ullens de Schooten (C-268/15, EU:C:2016:874), Curtea a reamintit cele patru ipoteze în care poate să fie necesar totuși, pentru soluționarea litigiilor principale, să interpreteze dispozițiile tratatelor referitoare la libertățile fundamentale, chiar dacă toate elementele litigiilor menționate sunt limitate la interiorul unui singur stat membru (Hotărârea din 20 septembrie 2018, Fremoluc, C-343/17, EU:C:2018:754, punctul 20).
- 33 Cu toate acestea, Curtea a precizat că, în contextul unei situații precum cea în discuție în litigiul principal, în care toate elementele se limitează la interiorul unui singur stat membru, revine instanței de trimitere sarcina să indice Curții, în conformitate cu cele impuse la articolul 94 din Regulamentul de procedură al Curții, motivul pentru care, în pofida caracterului său pur intern, litigiul pendinte în fața acesteia prezintă un element de legătură cu dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la libertățile fundamentale care face ca interpretarea preliminară solicitată să fie necesară pentru soluționarea respectivului litigiu (Hotărârea din 15 noiembrie 2016, Ullens de Schooten, C-268/15, EU:C:2016:874, punctul 55).
- 34 Or, în speță, instanța de trimitere nu a indicat motivul pentru care litigiul pendinte în fața sa, în pofida caracterului său pur intern, prezintă un element de legătură cu dispozițiile dreptului Uniunii referitoare la libera prestare a serviciilor, care face ca interpretarea articolului 56 TFUE să fie necesară pentru soluționarea acestui litigiu.
- 35 În aceste condiții, trebuie să se constate că întrebările a doua-a patra sunt inadmisibile întrucât acestea privesc „alte norme ale dreptului Uniunii”.
- 36 În aceste condiții, trebuie să se răspundă la întrebările a doua-a patra că dispozițiile Directivei privind serviciul universal trebuie interpretate în sensul că nu se opun ca un stat membru să impună, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, o obligație de difuzare (*must carry*) întreprinderilor care, fără să furnizeze rețele de comunicații electronice, propun vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet.

Cu privire la a cincea întrebare

- 37 Prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă într-o cauză precum cauza principală, condiția potrivit căreia un număr semnificativ de utilizatori finali ai rețelelor care fac obiectul obligației de difuzare (*must carry*) trebuie să folosească aceste rețele ca mijlocul lor principal de recepție a canalelor de televiziune, prevăzută la articolul 31 alineatul (1) din

Directiva privind serviciul universal, trebuie să fie apreciată în raport cu ansamblul utilizatorilor care vizionează programe de televiziune pe internet sau numai în raport cu utilizatorii site-ului internet care aparține întreprinderii care face obiectul acestei obligații.

- 38 În speță, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 19 și 21 din prezenta hotărâre, o întreprindere precum Playmédia nu intră sub incidența articolului 31 alineatul (1) din Directiva privind serviciul universal. Or, în ceea ce privește întreprinderile care nu intră sub incidența dispoziției menționate, dreptul Uniunii nu impune respectarea condiției potrivit căreia un număr semnificativ de utilizatori finali ai rețelelor care fac obiectul obligației de difuzare (*must carry*) trebuie să folosească aceste rețele ca mijlocul lor principal de recepție a canalelor de televiziune.
- 39 În aceste condiții, nu este necesar să se răspundă la a cincea întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 40 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

- 1) **Articolul 31 alineatul (1) din Directiva 2002/22/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind serviciul universal și drepturile utilizatorilor cu privire la rețelele și serviciile electronice de comunicații (directiva privind serviciul universal), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/136/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009, trebuie interpretat în sensul că o întreprindere care propune vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet nu trebuie considerată, numai din acest motiv, o întreprindere care administrează o rețea de comunicații electronice utilizată pentru difuzarea pentru public a canalelor de televiziune și a posturilor de radio.**
- 2) **Dispozițiile Directivei 2002/22, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/136, trebuie interpretate în sensul că nu se opun ca un stat membru să impună, într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, o obligație de difuzare (*must carry*) întreprinderilor care, fără să furnizeze rețele de comunicații electronice, propun vizionarea de programe de televiziune în flux continuu și în direct pe internet.**

Semnături